

De bodem centraal in cursus voor adviseur

Henk ten Have en vab

Waarde duurzame bodem

De trainers voeren de deelnemers aan de verdiepingsdag door de volgende stappen:

- Weerextremen: weerbaarheid van de bodem in droge en natte situaties. Zicht op het effect van grote ruimtelijke heterogeniteit van bodemfysische eigenschappen op weerbaarheid van de bodem in te natte en te droge situaties.
- Wat is de potentie van koolstofopslag in op een Nederlands landbouwbedrijf?

Afsluiting: waar sta je nu op de Bodemkennisladder en bij wie kan je terecht met gedetailleerde bodemvragen?

Programma

- 10.30 uur Ontvangst
- 11.00 uur Terugblik op eerdere studiemiddag bodem
- 11.15 uur Weerextremen
- 12.45 uur Lunchpauze
- 14.00 uur Weerextremen vervolg
- 15.30 uur Koolstofvastlegging en afsluiting
- 20.00 uur Buffet
- 21.00 uur Einde

Vab-kantoor verhuisd

Het kantoor van de vab is verhuisd naar de Maanlander 14A, 3824 MP in Amersfoort bij de Seats2meet-locatie Peer!. Daar houden Ciska Bouma en Paul Daniëls op donderdagen kantoor (op de tweede etage). Het vaste telefoonnummer is vervallen, het mobiele telefoonnummer van Paul Daniëls (+31 6 470 80 671) fungeert als contact. Ciska Bouma krijgt in de loop van 2020 ook een mobiel telefoonnummer voor vab-zaken. De nieuwe locatie biedt de mogelijkheid om gebruik te maken van een trainingsruimte en een zaal, maar de vab blijft graag neerstrijken op een agrarische locatie.

'Waarde duurzame bodem' is de naam van de tweedelige cursus om kennis en vaardigheden rondom het verduurzamen van de bodem bij agrarisch gebruik te laten groeien bij de gemiddelde erfbetreder en ook bij de adviseurs van de vab, vertelt Paul Daniëls, secretaris en projectmanager bij de vab. De cursus wordt verzorgd door Aequator Groen & Ruimte. Het eerste deel van de cursus, een studiemiddag, vond plaats op 12 december vorig jaar. Op 28 mei wordt daar een vervolg aan gegeven met een verdiepingsdag.

"Peter Sloot van Aequator Groen & Ruimte is initiator van de cursus. Een en ander is zowel bij Aequator als de vab geïnitieerd door het ministerie van LNV in het kader van het project 'Boer bij Kennis'", aldus Paul Daniëls. "Binnen het uitrollen van Kringlooplandbouw is bodem een belangrijke schakel, maar ook vanuit het Bedrijfsadviesringssysteem (BAS), gepubliceerd op de RVO-website en waarvoor de vab als enige erkende adviseurs aanlevert, is er het aandachtsgedebied 'Randvoorwaarden (Cross Compliance) en de normen voor goede land', wat LNV graag uitgebouwd ziet worden. "Met de tweedelige cursus geven we hiertoe mogelijkheden aan de vab-leden", zegt Daniëls.

De basis

Het eerste deel van de cursus 'Waarde duurzame bodem' voor de vab-leden, een studiemiddag, werd goed ontvangen door de deelnemers. Zij kregen allereerst een stukje algemene bodemkennis te verwerken als basis. Maricke Modderkolk van Aequator schetste het Nederlandse bodemprofiel met daarbij kenmerken, mogelijkheden en beperkingen van verschillende grondsoorten en het gebruik ervan. Voor sommige leden een welkom fundament, voor anderen die er al het nodige over wisten, stof tot korte discussies. Daniëls: "De interactie zat er meteen al goed in en dat wordt altijd gewaardeerd in onze bijeenkomsten. Na Maricke Modderkolk volgde de presentatie van Joost Iwema van Aequator over CO₂-vastlegging en de mogelijke waarden die met Carbon Credits als verdienmodel kunnen worden bereikt als die verder worden uitgerold. Na de eerste bijeenkomst waren de deelnemers enthousiast over het onderwerp en zag men zeker de belangen van verduurzamen van de bodem in, maar kijkt men reikhalzend uit naar meer financiële achtergronden, verdienmodellen en praktische handvatten voor de adviseur inzake duurzaam bodembeheer ten dienste van zijn klanten. Het gemiddelde

Schade?

Schade door droogte of vernatting is niet altijd zichtbaar met het oog. Foto: Henk ten Have

Cursussen bodembeheer

Aequator Groen & Ruimte heeft van het ministerie van LNV de opdracht gekregen om over alle thema's die gerelateerd zijn aan bodem, cursussen aan te bieden aan groepen erfbetreders door heel Nederland. LNV stimuleert deze cursussen vanuit het nationaal programma landbouwbodems. Het ministerie wil dat alle landbouwbodems (1,8 miljoen hectare) in 2030 duurzaam worden beheerd. Via de erfbetreders moeten de boeren worden bereikt.

De cursussen van Aequator duren een halve of hele dag en worden ontwikkeld samen met Wageningen University & Research en Aeres Hogeschool om de kennis en kwaliteit goed te borgen. 'Waarde duurzaam bodem' is de eerste van een lange reeks van cursussen van Aequator speciaal voor financieel-economische erfbetreders. Er komen ook cursussen over bijvoorbeeld bodemverdichting, drainageproblemen, omgaan met verzilting en biodiversiteit in de bodem. Deelnemers krijgen een certificaat waarmee ze hun kennis over bodembeheer kunnen aantonen.

rapportcijfer voor de studiemiddag kwam op een 7,6 en ook de nieuwe locatie voor de bijeenkomst, alsmede de verzorging, werden geprezen. Op naar 28 mei voor de verdiepende bijeenkomst."

Verdiepingsdag

Tijdens de verdiepingsdag zal worden ingezoomd op weersextremen en koolstofvastlegging, vertelt Peter Sloot van Aequator Groen & Ruimte (voorheen DLV Bodemadvies). "Er ontstaat in de landbouw enorm veel schade in te natte of te droge perioden. En die schade gaat veel verder dan het oog kan zien. Bij droogte is de groeiemming door te weinig vocht al veel langer bezig voordat die zichtbaar wordt. Bij natschade gaat er ook veel in de ondergrond mis wat later pas zichtbaar wordt, bijvoorbeeld aan natte plekken op het land. Er zijn allerlei manieren om aan schade door droogte

en vernatting te rekenen, aan de hand van percentages van de opbrengst. Dat gaan we samen met de erfbetreders doen. Wat laten boeren liggen in termen van euro's als de bodem niet in orde is? En wat levert beter bodembeheer hen op? Met die kennis kunnen de adviseurs hun klanten weer van advies dienen. Dat is het grote doel." Met veldkennis willen Sloot en zijn collega's in de cursus laten zien waardoor verdroging of vernatting ontstaat, bijvoorbeeld doordat de bodemstructuur niet op orde is, en welke oplossingen er zijn.

Koolstofvastlegging

Handel in CO₂ is voor boeren nog niet mogelijk, maar het lijkt Peter Sloot vrij voor de hand liggend dat boeren in Nederland in de toekomst het vastleggen van CO₂ in de bodem te gelde kunnen maken. "In sommige landen gebeurt dat al, zoals in Oostenrijk waar boeren betaald worden om dingen te doen of te laten op het land, bijvoorbeeld niet ploegen, om de vastlegging van koolstof te bevorderen. In Nederland zijn melkverwerkers A-ware en FrieslandCampina al bezig om boeren te bewegen om de bodem duurzaam te beheren." Het gaat er volgens Sloot om wat de potentie is van een boerenbedrijf: hoeveel koolstof kan er werkelijk in een bepaalde hoeveelheid worden vastgelegd. "Met het toevoegen koolstof, het opbouwen van organische stof in je land, kun je niet eeuwig doorgaan. Op een gegeven moment komt daar een balans in. In de cursus gaan we erfbetreders uitleggen hoe je kunt uitrekenen wat de potentie van de bodem is voor wat betreft koolstofvastlegging. Er wordt daarbij gekeken naar onder andere de grondwaterstanden, bodemeigenschappen, vruchtwisseling, organische stofstromen. Met de berekeningen kunnen boeren in ieder geval aantonen wat ze doen aan CO₂-vastlegging. En het verhogen van het gehalte aan organische stof in de bodem is altijd een goed streven: het zorgt er onder andere voor dat er meer vocht wordt vastgehouden en het voorkomt uitspoeling van nutriënten."

Agenda

Meer rendement met melkvee

Studiebijeenkomst

Datum: 23 januari 2020
Tijd: 14.30 tot 19.30 uur
Locatie: vab-locatie, Amersfoort
Kosten: € 175 excl. btw
Meer informatie: www.vabnet.nl

Actualiteit agrofiscaliteit

Studiebijeenkomst

Datum: 6 februari 2020
Tijd: 14.00 tot 20.00 uur
Locatie: locatie volgt, zie vabnet.nl
Kosten: € 190 excl. btw
Meer informatie: www.vabnet.nl

LEAN management in agro

vab-opleiding

Datum: 6 februari 2020
Tijd: 14.00 tot 20.30 uur
Locatie: vab-locatie, Amersfoort
Kosten: € 2.750 excl. btw
Meer informatie: www.vabnet.nl

Waarde duurzame bodem

Verdiepingsdag

Datum: 28 mei 2020
Tijd: 10.30 tot 21.00 uur
Locatie: locatie volgt, zie vabnet.nl
Kosten: € 295 excl. btw
Meer informatie: www.vabnet.nl

Wat laten boeren liggen in termen van euro's